

EL VORAVIU

Joan Vall i Clara

Vells Joves

Tan vells s'han tornat, els advocats joves, que ja no diuen ni piu. No calien tants guarniments, ben mirat, per a una mula que no ha llaurat dret més que un parell de regues. No ha portat absolutament cap aire nou, aquell famós esperit renovador que un bon dia va decidir que la tempesta havia de substituir la calma presidida per la Carme-la Cusi.

Calma tensa, podia ésser, aquella que se li va dinamitar des de dins, a la figuerenca de Roses. Però això que es respira ara entorn el col·lectiu no és calma ni és res. És, acabats els focs d'artifici de la presumpta constitució, el repòs etern. En salves, s'han gastat la pólvora, aquests reformistes de bona voluntat que un dia, quan deixin d'ésser joves, s'articularen en eix vertebrador del Col·legi del que ara volien ésser contrapoder.

Ressonen vagament, encara, aquelles ampul·loses declaracions sobre una pretesa dinamització de la vida corporativa. Gloriós i va intent, com s'ha vist, que el corporativisme no hi ha forma de dinamitzar-lo per arcaic que és, ell mateix, en la seva concepció.

L'indí, han fet, els Advocats Joves, des d'aquell nyap d'eleccions quan els «progres» que s'havien mogut per la reforma van veure com perdien les votacions a casa per haver-les organitzat més malament que no organitzen les manifestacions els estudiants que ara en Salellas vol allconar des de la regidoria de Joventut.

No han dinamitzat, no, els Advocats Joves. Per naps els uns i per cols els altres, han deixat que la història acabés com el rosari de l'aurora, encara que ara hi ha qui diu que vol organitzar una nova aventura que se'n dirà Advocats Progressistes, Joves Advocats progressistes o qualsevulla cosa per l'estil.

Benvinguda sigui, doncs, la nova iniciativa, si és que són capaços de donar-li unes traces diferents a la de la darrera experiència frustrant. I si no, quan per llei de vida es facin grans, quan s'acabin de col·locar i quan es deixin de les darreres orgues, ja els tocarà el torn d'entrar al Col·legi i podran, llavors, dinamitzar-lo des de dins. Si és que els Advocats Joves que els vinguin al darrera no els deixen senils sense temps per fer-se grans.

Havia clausurat la seva exposició *Dotze apòstols de la música*, a les Bernardes de Salt, i els dotze apòstols continuen a Les Bernardes, canviant noms de cenacle. Un feliç conjunció ha fet que els magnífics retrats de genis del pentagrama puguin ser encara contemplats i gaudits mentre s'escolten,

ahora, partitures que ells imaginaren. Carles Coll les interpretarà en el context de la campanya *El piano a l'abast*, magna obra que sembla no voler enllestir mai perquè tota ella és inabastable. El públic, i molt especialment la mainada, gaudirà per força d'una ocasió única en un indret ampli, sonor i

adequadísim. Com que tot té un nom o uns noms, és de llei dir que així serà perquè el pintor, el pianista, na Maria Isabel Casal, directora de la Casa de Cultura de Les Bernardes, i el pedagog Bernat Manzano, ho han fet possible.

Josep Ministral

No n'hi ha prou de dir que és un mestre de la pintura. Cal dir també que és un virtuós de la música convertida en color.

L'antic convent de monges que hi ha davant la plaça de la Llibertat, al carrer Major de Salt, és ara temple de la cultura. En entrar-hi, ja es palpa un aire de respecte i silenci; és aquest silenci laic inodor que no necessita encens per fer-se valer. La sala on es troben els *Dotze apòstols de la música* es perd vista amunt, en un cel de volta blanca i lluminosa, i totes les cares apareixen vives d'expressió que accentuen unes contundents pinzellades que tan aviat giren en una corba ferotge, com es trenquen component ziga-zagues, angles de color brusc i net. Són cares que es veuen i que s'escolten.

Aquesta col·lecció es deu a una idea que jo ja tenia ganes de fer i estava gestant des de feia tres o quatre anys. I el desenclenat fou el Festival de Música de Vilabertran, del qual vaig fer-ne el cartell. Llavors, i com que em fan uns actes paral·lels al festival, doncs vaig dur a terme la sèrie, i allà fou presentada. Després de l'estiu del 85 han anat al Centre Cultural de Terrassa i ara, aquí, a Les Bernardes. I bé, el cert és que no són els dotze apòstols de la música, sinó simplement *dotze*, perquè n'hi ha molts i molts més. Ara, aquests són els preferits, els que m'han estat més fàcils de pintar.

Quan Josep Ministral treballa —i all el li agrada reconèixer-ho— estableix un llarg diàleg amb el retrat.

D'aquesta manera et familiaritzes amb ells i amb la seva música, perquè han estat pintats escoltant aquesta música, sentint-la.

Dotze apòstols de la música... Tothom està acostumat a veure els apòstols al voltant d'un mestre, seguint-lo amb fidelitat i respectuosa unció.

He, he, he! El mestre! És difícil saber-ho, almenys dir quin és el mestre d'aquests músics. Potser es tracta d'apòstols per si mateixos. Sense mestre.

En Ministral és feliç dient que abans de dur a terme aquest treball, ha fet una pintura expressionista en la qual intervien signes, simbologies referents al paisatge i al retrat.

M'interessa molt profunditzar en l'interior, no quedar-me en la cosa potser tan bucòlica del paisatge. Llavors em convé integrar-hi una sèrie d'elements,

Un home de l'Empordà, que des d'un estudi bufat i bufetejat per la tramuntana no deixa d'escoltar música quan treballa. Foto: Manel Lladó.

una sèrie de formes fetes amb pinzellades i color, que no deixen de ser solucions plàstiques. Ara, el meu treball és molt divers i no se centra únicament en el retrat, sinó que pot intervenir-hi qualsevol element transportat, posat sobre la tela.

En Ministral no deixa d'escoltar música quan treballa, i ara que el contemplo mentre parla, el veig davant d'un piano de cua callat i al qual envolten les efígies de Bach, Vivaldi, Chopin i Mozart.

Pintí el que pintí sempre n'escolto, perquè la música m'acompanya sempre. Em dona una certa pau, una certa tranquil·litat per poder... per poder pintar, que és allò que necessito. Ara, en viure al camp, perquè jo visc a Llers, aleshores tinc molt de con-

tacte amb el que és l'exterior, el que és el paisatge, la natura i tot això. Llavors, encara que un quadre estigui fet a l'estudi, sempre té una relació molt directa amb el camp.

Un home de l'Empordà que, des d'un estudi bufat i bufetejat tantes vegades per la tramuntana, ja coneix de memòria el seu paisatge original i màgic perquè el porta dins. Miro altre cop la neta volta que ens empara, immensa i generosa com el cel que li fa de sostre allà dalt, al seu poble, curt de nom però de ventada llarga.

Tenim les oliveres, oi? que insinuen tantes coses, tantes formes... són tan suggerents! És com el mateix paisatge, com el mateix Canigó... no ho sé, tot és

una simbiosi de coses que, és clar, per mica disposat que estiguis, amb una mica de ganes de treballar, doncs bé, és que tal vegada sempre et quedes curt. I és que cal veure les coses directament, no? És com viure en una ciutat o fer-ho al camp, on el reflex sempre està de la naturalesa, de tot el que t'envolta. Bé, sembla que a les ciutats sempre els agrada ser molt ciutats, però avui dia les mateixes comoditats ja han arribat als pobles, i de tota manera en ells no es fa una pintura urbana.

Josep Ministral nasqué a Borrassà, i des fa uns anys feu el salt a Llers, o sigui que l'Empordà no ha significat mai una sorpresa per a ell, però sí una condició, una força que crea un estil de persona i també d'artista.

No oblidem que molta gent de fora ha vingut a viure a l'Empordà, perquè hi troba aquest *quelcom*, que podríem dir. Potser sí, per haver-hi nascut em dona una visió... és que costa definir-la! Potser dient que és la que he sentit quan he tornat d'algun viatge llarg, quan he estat una temporada lluny. He passat anys a Barcelona i també he estat a París, no? però quan tornes a veure'n diu: caram! realment és bonic i m'interessa estar aquí, m'interessa treballar aquí, m'interessa veure d'aquí! Ara, una persona que ve i si queda, és perquè ho ha escollit, i resulta que jo no he pogut fer-hi perquè m'hi he trobat. El que sí puc fer és decidir si m'hi quedo; però en sóc.

Alguns diuen que per triomfar cal fer el pas endavant cap a Barcelona.

Les grans ciutats són interessants per moure't en un ambient on pots establir contactes, però sempre hi ha el perill del temps: se't menja molt de temps. Estant en un poble es tenen moltes més hores de treball, perquè les hores rendeixen més. L'única dificultat que té és que es poden oblidar de tu i llavors quedes fora de joc, de les ocasions que tindries de participar en tot allò que es fa a les ciutats.

En Ministral és home de feina i li agrada molt treballar. Endemés, la seva obra ja es projecta a si mateixa per la seva absoluta i incontestable qualitat. Prou que aniran a buscar-lo!

Jordi Soler

